

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/229/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114202383
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7114202383.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne E. P., F., X. V. XXX/XX, proti žalovanému PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: XX XXX XXX, o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a i., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: XX XXX XXX, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu 15C/59/2014-75 z 30.1.2014 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č.XXXXXXXXXX z 15.12.2011 a Dohody o zrážkach zo mzdy č.XXXXXXXXXX z 19.12.2011, uzavretej medzi účastníkmi konania, do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi žalobkyne Železniciam Slovenskej republiky, Bratislava, Mzdová učtáreň, Košice, Kasárenské námestie 11, IČO: XX XXX XXX uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok z jej mzdy podľa uvedených dohôd.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou, podanou uňho 29.1.2014, domáha vyslovenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy z 15.12.2011 a z 19.12.2011 a náhrady trov konania, že „jedná sa“ o typovú spotrebiteľskú zmluvu, zmluvu o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX, č.XXXXXXXXXX, že žalovaný vyzval jej zamestnávateľa, aby vykonával zrážky zo mzdy, že obava, že žalovaný naplní zásah do jej majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ust. a bez toho, aby bol známy výklad práva, sa reálne naplnila a, že ak je dohoda o zrážkach zo mzdy v rozpore s úniijným právom, je neprípustné, aby sa použil tento problémový zabezpečovací inštitút. Citujúc znenie § 102 ods.1, § 76 ods.1a 2 O. s. p. konštatoval, že účelom predbežného opatrenia (ďalej len PO) je dočasná úprava pomerov účastníkov, že podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené a, že je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenie o nebezpečenstve bezprostredne hroziacej ujmy. Vychádzajúc z uvedených zásad vyslovil záver, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre nariadenie PO, že žalobkyňa osvedčila, že žalovaný naplnil zásah do jej majetku tým, že vyzval jej zamestnávateľa na vykonávanie mesačných zrážok zo mzdy na základe uzatvorenej revolvingovej zmluvy č.XXXXXXXXXX, č.XXXXXXXXXX, že na základe správy jej zamestnávateľa sú mesačne vykonávané zrážky z jej mzdy, a to od septembra 2012 a zasielané na účet žalovaného a, že existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a existencia nárokov boli ňou rovnako preukázané. Z uvedených dôvodov a s poukazom na cit. zákonné ust. návrhu na nariadenie PO vyhovel.

Proti uzneseniu podal žalovaný v zákonnej lehote, v súlade s § 205 ods.2 písm. d),f) O. s. p., toto odvolanie. Uviedol, že napadnuté uznesenie napáda v celom rozsahu, nakoľko má za to, že je nesprávne a nezákonné, a to z dôvodu, že: (i) súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 205 ods.2 písm. d) O. s. p.] a súčasne, že (ii) napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods.2 písm. f) O. s. p.], pričom odvolanie odôvodňuje

nasledovne: Citoval znenie § 74 a § 76 ods.1 písm. f) O. s. p. PO je prostriedkom predbežnej a dočasnej ochrany práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb. Je zároveň zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa majú chrániť práva a oprávnené záujmy právnických a fyzických osôb ešte pred právoplatným meritórnym rozhodnutím, ak je osvedčená potreba dočasnej úpravy. PO nie je konečné rozhodnutie. Podmienkou jeho nariadenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením PO žalobca nenadobúda (a ani nesmie nadobudnúť) práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Pred nariadením PO nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie, čo však neznamená, že pred jeho nariadením nemusia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo hrozacej ujmy [uznesenie Najvyššieho súdu (ďalej len NS) SR 5Obo144/97 z 22.6.1997]. Obdobný právny záver NS SR zaujal vo veciach 4Obo218/2000 a 4 Obo60/96 z 21.1.1997. Už z návrhu na vydanie PO musí byť zrejmé, čoho sa chce žalobca domáhať vo veci samej. PO musí mať z dôvodu svojej dočasnosti vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom súdneho konania o žalobe (uznesenie NS SR 4Obo239/95 z 3.10.1995). Podľa ustálenej súdnej praxe a právnej doktríny (Doc. JUDr. Ján Mazák, Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese, 1URA EDITION 1997, str.79) predpokladom nariadenia PO je splnenie nasledovných podmienok: (i)tvrdenie a osvedčenie, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, (ii) tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, (iii) táto dočasná úprava je potrebná, (iv) nariadením PO sa medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a (v) neprímeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci). V nadväznosti na uvedené skutočnosti, poukázal na to, že: 1 Žalobkyňa chýba naliehavý právny záujem, ktorý sa vyžaduje na podanie žaloby o určenie podľa § 80 písm. c) O. s. p. Naliehavý právny záujem odôvodnila tým, že sa proti nej začali vykonávať zrážky zo mzdy na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Argumentácia žalobkyne v prospech nariadenia PO sa pohybuje najmä v rovine domniek a predpokladov, pričom neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by boli kvalifikovaným dôvodom na nariadenie PO. Napr. považuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy za „rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou“, a preto „aj v predmetnej veci neplatný (§ 39 O. z.)“, pričom cituje z pohľadu vlastného návrhu právne nevýznamné rozsudky Súdneho dvora Európskej Únie, týkajúce sa nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX, resp. Zmluvy o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX. Žalobkyňa síce tvrdí, že zmluvu považuje za „problematickú a z eurokonformného hľadiska za neudržateľnú“, avšak okrem opakovane prezentovaného konštatovania o značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, neprezentuje ani jedno zdôvodnenie týkajúce sa tohto záveru. Tvrdenia žalobkyne o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, je špekulatívne a ničím nepodložené.2. Žalobkyňa odôvodňuje svoj návrh predovšetkým tým, že „veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom“, pričom „moc nad jej majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej prísl. na účely postihnutia jej majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie“. Jej tvrdenia postrádajú akúkoľvek logiku a právnu relevanciu, z pohľadu obsahu posudzovaného právneho vzťahu sa javia ako absurdné. Výška jeho pohľadávky voči nej nie je jednostranne určená ním, ale vyplýva práve zo Zmluvy o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX, resp. Zmluvy o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX. Predmetom právneho vzťahu, ktorým je zmluva o úvere (vrátane zmluvy o revolvingovom úvere) je právo dlžníka na poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorému právu zodpovedá povinnosť tieto prostriedky poskytnúť a súčasne povinnosť dlžníka peňažné prostriedky vrátiť, ktorej povinnosti zodpovedá právo veriteľa na vrátenie peňažných prostriedkov a zaplatenie úrokov. V zmluve o revolvingovom úvere sa ako dlžník zaviazala k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov (vrátane úhrady všetkých poplatkov, odmeny a zmluvných sankcií za porušenie zmluvných povinností), a to formou mesačných splátok. Keďže nesplácala svoju pohľadávku vyplývajúcu z uvedených zmlúv riadne a včas, pristúpil k realizácii zabezpečovacieho inštitútu a uplatnil si u jej zamestnávateľa výplatu zrážok zo mzdy v zmysle uvedených dohôd o zrážkach zo mzdy. Realizáciou zrážok zo mzdy si uplatnil len zrážky maximálne vo výške mesačných splátok zmluvne dohodnutých. Nie je preto v žiadnom prípade pravdou, že výška zrážok zo mzdy je arbitrárna a závisí výlučne na jeho vôli ako veriteľa, ale je dopredu v určenej výške dohodnutá zmluvnými stranami. Tvrdí, že má v rukách moc nad jej majetkom, avšak i v prípade, ak by zrážky zo mzdy neboli ním vykonávané, bola by povinná plniť ust. zmluvy o úvere, podľa ktorých má ako dlžník povinnosť peňažné prostriedky vrátiť, teda i uhrádzať v jeho prospech pravidelné mesačné splátky revolvingu, a to v rovnakej výške, ako sú vykonávané zrážky. Inštitút zrážok zo mzdy totiž slúži ako k zabezpečeniu pohľadávky veriteľa, tak i k postupnému uspokojeniu veriteľovej pohľadávky. Jej tvrdenie o zásahu do jej majetkových práv

je teda zavádzajúce a účelové. Ak by aj súd rozsudkom určil, že predmetné dohody o zrážkach zo mzdy sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné, s čím a priori nesúhlasí, mohol by vymáhať pohľadávku voči nej v zostávajúcej nesplatennej časti priamo na základe zmlúv o revolvingovom úvere. Uloženie mu povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a povinnosti jej zamestnávateľa zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy teda nie je a nemôže byť spôsobilé zabrániť tomu, že bude naďalej povinná uhrádzať pravidelné mesačné splátky revolvingového úveru. Aj v prípade, ak by mal súd za to, že sú splnené formálne predpoklady na vydanie PO, bol povinný sa vysporiadať s otázkou, či v prípade jeho vydania nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov alebo tretích osôb. Súd v rozpore s týmto znemožnil mu, aby sa zák. stanoveným a dovoľným spôsobom (výkonom zrážok zo mzdy) dosiahol uspokojenie svojej pohľadávky, čím neprimeraným spôsobom zasiahol do právnych vzťahov medzi účastníkmi.³ O. s. p. v § 76 ods.2 síce pripúšťa uloženie povinnosti aj inej osobe ako účastníkovi konania, ale výlučne za podmienky, že je to možné od neho spravodlivo žiadať (pokiaľ účel PO nie je možné dosiahnuť inak, iným spôsobom).V čase nariadenia PO súdom Železnice Slovenskej republiky Bratislava účastníkom konania neboli. Preto bolo potrebné starostlivo zvážiť splnenie tejto zákonnej podmienky, čo súd nevykonával.⁴ Odhliadnuc od uvedeného poukázal na skutočnosť, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné. Dostatočné odôvodnenie súdneho verdiktu je pritom esenciálnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia. Úlohou súdneho konania je nastoliť medzi stranami právnú istotu ohľadne otázky, ktorá je predmetom sporu a je nakoniec predpokladom toho, aby mohli strany uplatňovať opravné prostriedky. Rozhodnutie musí byť skutočným výsledkom predchádzajúceho konania. Konanie, z ktorého má vziť rozhodnutie, nesmie byť iba formálnym a bezvýznamným doplnkom vopred pojatého rozhodnutia. Podstatou odôvodnenia nie je dať podrobnú odpoveď na každý argument, avšak odôvodnenie musí obsahovať dostatočnú odpoveď na tie právne a skutkové otázky, ktoré boli základom sporu medzi stranami a ich zodpovedanie bolo pre výrok rozhodnutia určujúce. Opätovne je potrebné pripomenúť, že spravodlivosť musí byť nielen vykonávaná, ale rovnako musí byť viditeľná, že je vykonávaná (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Decoult z r.1970). Odôvodnenie je obrazom toho, ako starostlivo sa súd vecou zaoberal, a či rozhodol spravodlivo. Obsah odôvodnenia rozhodnutia v občianskom súdnom konaní je určovaný individuálnymi okolnosťami daného prípadu, avšak na to, aby bolo odôvodnenie dostačujúce, je potrebné, aby obsahovalo náležitosti podľa § 157 ods.2 O. s. p. Napadnuté uznesenie tieto náležitosti nespĺňa, teda nie je odôvodnené v súlade s § 157 ods.2 O. s. p. Odôvodnenie napadnutého uznesenia neobsahuje skutkový stav zistený súdom, neuvádza z ktorých dôkazov predložených „navrhovateľmi“ bol skutkový stav zistený, ako boli dôkazy súdom hodnotené a ako bol skutkový stav podľa príslušných právnych predpisov posúdený. Odôvodnenie predmetného uznesenia je iba všeobecné, povrchné a formálne. Vydanie PO pritom predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnych pochybností o potrebe predbežnej úpravy. Ďalším predpokladom je aby právne pomery medzi účastníkmi boli ohrozené. Toto ohrozenie musí byť konkrétne a musí byť účastníkom tiež osvedčené, čo taktiež nebolo splnené, aj napriek tomu, že dikcia zák. jednoznačne vyžaduje od žalobkyne, ktorá znáša dôkazné bremeno, aby osvedčila existenciu určitého práva, ohrozenie alebo porušenie práva a súčasne aby preukázala potrebu ochrany práva práve PO. Z obsahu napadnutého uznesenia vôbec nevyplýva, ako a na základe čoho súd dospel k záveru, že danosť nároku je osvedčená, na základe akých dôkazov zistil ohrozenie určitého a akého práva žalobkyne, rovnako tak ako že PO nebude nevhodne zasiahnuté do jeho práva a najmä z čoho, t.j. na základe akých ust. a výkladu všeobecne záväzných právnych predpisov usúdil, že súdny výkon by bol vzhľadom na výsledok konania o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy ohrozený. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nemožno zistiť, či sa súd zaoberal podmienkami pre nariadenie PO, a či je nárok žalobkyne aspoň pravdepodobný. Vzhľadom na uvedené bol toho názoru, že neboli splnené predpoklady na vydanie navrhovaného PO. S ohľadom na uvedené navrhol napadnuté uznesenie zrušiť. Súčasne navrhol zaviazat' žalobkyňu na náhradu trov jeho právneho zast.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t. j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a uznesenie potvrdil podľa § 219 ods.1,2 O. s. p., lebo je vecne správne.

Ani jeden zo žalovaných uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm. d) O. s. p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných)

skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 132 O. s. p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132-§ 135 O. s. p.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli počas konania najavo, neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá vyšla počas konania najavo a jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení poznatkov, ktoré vyplynuli z doterajšieho priebehu konania.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci [§ 205 ods.2 písm. f) O. s. p.] je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis (použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu), ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

V prejednávanej veci boli predpoklady na nariadenie navrhovaného PO splnené, na čom nič nemení ani odvolanie.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia možno doplniť nasledovné:

Súd správne nariadil navrhnuté PO, ktorým bola dočasne pozastavená platnosť dohôd o zrážkach zo mzdy uzatvorených medzi žalobkyňou a žalovaným, lebo ani žalobkyňa, ani jej zamestnávateľ nemajú možnosť tieto zrážky jednoznačne pozastaviť, existuje tak možnosť, že kým príslušný súd v danej veci právoplatne rozhodne vo veci samej, žalovaný prostredníctvom sporných dohôd o zrážkach zo mzdy vymôže od žalobkyne, ako od spotrebiteľky, aj tie časti pohľadávky, ktoré sa zakladajú na nekalých podmienkach uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže v dohodách o zrážkach zo mzdy sú formulačne zahrnuté všetky prípadné plnenia, ktoré by zo zmluvy mohli vyplynúť a to vrátane plnení, na ktoré sa žalobkyňa zaviazala v dôsledku eventuálnych neprijateľných podmienok.

Pokiaľ bola uložená povinnosť aj zamestnávateľovi žalobkyne, je jeho vecou a nie vecou žalovaného, aby sa bránil, ak by usúdil, že od neho nemožno spravodlivo žiadať, aby splnil uloženú mu povinnosť.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.